

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Г. № АД. К. № 13/17г.
Дата 08. 02. 2018г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2008
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ: 8119 443, ФАКС: 988 44 05, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Изх. № 11-17
08. 02. 2018

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

на министъра на труда и социалната политика

по конституционно дело № 13/ 2017 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 16 януари 2018 г. Конституционният съд на Република България допуска за разглеждане по същество искането на пленума на Върховния административен съд да се даде задължително тълкуване на разпоредбата на чл. 125, ал. 2, предложение първо от Конституцията на Република България (КРБ) по следния въпрос „Разпоредбата на чл. 125, ал. 2 от Конституцията на Република България задължава ли Върховния административен съд да се произнася по спорове за законността на актове на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция?“ и конституира като заинтересована институция по делото министъра на труда и социалната политика.

В искането се твърди, че е налице неяснота и двусмислие на конституционната норма. Пленумът на Върховния административен съд намира, че така както е формулиран текста на чл. 125, ал. 2 от КРБ се създават предпоставки за нееднозначно тълкуване на неговото съдържание.

В подкрепа на твърдението си Пленумът излага две алтернативи за тълкуване на съдържанието на чл. 125, ал. 2 от КРБ.

Според едното – Върховният административен съд е родово компетентен да се произнася като първа инстанция по спорове за законността на актове на Министерския съвет и министрите. В подкрепа на това становище е посочено Решение № 4 от 11.03.1998 г. на КСРБ по к.д. № 16/1997 г.

Според другото тълкуване - Върховния административен съд не е длъжен да се произнесе по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция, а може да упражни тези правомощия в касационното

производство. В подкрепа на това становище са цитирани Решение № 27 от 15.10.1998 г. на КСРБ по к.д. № 20/1998 г. и Решение № 2 от 10.02.2005 г. на КСРБ по к.д. № 9/2004 г.

В искането си Пленумът на Върховния административен съд е изложил подробно и наличието на правен проблем и правен интерес от предявяване на искането. Според Пленума съвместяването от страна на Върховния административен съд на функции на първоинстанционен, касационен съд и на върховен съд, извършващ тълкувателна дейност има за последица изключително високо индивидуално натоварване на всички съдии в съда, което се отразява на бързото правораздаване и затруднява тълкувателната дейност. От друга страна сочи проблема, че натовареността на създадените през 2007 г. 28 административен съдилища не е оптимална, което води до дисбаланс в броя разгледани и решени дела от върховните и административните съдии.

С оглед на дадената възможност за представяне на писмено становище по делото, моля съдът да има предвид следното:

Съгласно чл. 117 от КРБ съдебната власт защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата. Тази защита се осъществява от конституционно установените съдебни органи: Върховен касационен съд, Върховен административен съд, апелативни, окръжни, военни и районни съдилища, посочени в чл. 119, ал. 1 от КРБ. Правораздаването е безспорно най-важната функция на тези съдебни органи, включени в системата на съдебната власт.

Наред с това и съответствие с мястото, което заемат в йерархията на съдилищата, конституционния законодател е възложил с отделни разпоредби и други функции на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд. Така, с чл. 124 КРБ овластява Върховния касационен съд да осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища. От друга страна, основния закон задължава Върховният административен съд да осъществява върховен надзор за точното и еднакво прилагане на законите в административното правораздаване и да се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите, както и на други актове, посочени в закона (чл. 125 от КРБ).

Въпреки изричното посочване на тези правомощия в основния закон не споделям становището, че компетентността на Върховния административен съд се изчерпва с неговата касационна функция и изключва възможността да разглежда и решава правен спор по същество като първа инстанция.

Действително съдържанието на конституционните разпоредби на чл. 119 и 125 не определя подсъдността. Но разпоредба на чл. 133 от КРБ, съгласно която организацията и дейността на съдилищата се уреждат със закон, насочва, че тези въпроси се уреждат в устройствените, процесуалните и други закони, съдържащи процесуални правила.

В тази връзка следва да се отбележи, че в съответствие с чл. 133 от КРБ Законът за съдебната власт (ЗСВ) е уредил организацията и дейността на съдилищата и е очертал правомощията им, свързани с подсъдността. В този смисъл, според чл. 63, ал. 1 от ЗСВ административните съдилища разглеждат определените със закон дела като първа инстанция. А съгласно чл. 63, ал. 8 от същия закон Върховния административен съд е компетентен да разглежда като първа инстанция актове, определени със закон, и като касационна инстанция - обжалваните актове по дела на административните съдилища и актове по дела на тричленен състав на Върховния административен съд.

В Административния процесуален кодекс (АПК) законодателят отново е въвел общия принцип, че на административните съдилища са подсъдни всички административни дела с изключение на тези, които са подсъдни на Върховния административен съд. Следвайки естествения институционален принцип, че актовете на висшите административни органи се разглеждат от Върховния административен съд в чл. 132, ал. 2, т. 2 от АПК законодателят е използвал критерий – авторство на акта при

определяне на подсъдността. Така в съответствие с чл. 125, ал. 2 от КРБ законодателят е определил че Върховният административен съд е родово компетентен да се произнася като първа инстанция по спорове за законността на актове на Министерския съвет и министрите.

Предвид горното считам, че чл. 125, ал. 2 от КРБ не създават предпоставки за нееднозначно тълкуване на неговото съдържание.

От цитирания конституционен текст може да се направи извод, че Върховният административен съд е длъжен да изпълнява своята правозащитна функция и в двете си инстанции. Поради това споделям становището, че Върховния административен съд, е родово компетентен да се произнася като първа инстанция по спорове за законността на актове на Министерския съвет и министрите. Още повече, че конституционния законодател не би могъл да предвиди друг съдебен орган, освен Върховния административен съд пред когото да подлежат на обжалване актовете на висшите административни органи, като гаранция за спазване на прогласените в Конституцията на Република България принципи и защита на правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата.

Що се касае до описания в искането правен проблем, свързан с прекомерната натовареност на Върховния административен съд следва да се има предвид, че основният закон в чл. 133 дава възможност на законодателя да стеснява кръга на тези актове, подлежащи на обжалване пред Върховния административен съд, с което да облекчи съда от прекомерна натовареност с дела, за да може да осъществява и тълкувателното си правомощие по чл. 125 от Конституцията.

08.02.2018

БИСЕР ПЕТКОВ
МИНИСТЪР
Signed by: Biser Hristov Petkov